

КИТАЙ – РОСІЯ: АНШЛЮС ЗІ ЗБОЧЕННЯМИ

У теперішньому вигляді КНР є породженням СРСР другої половини ХХ століття. Підтримка Москвою Мао Дзедуну в 40-х (на протигагу «проамериканському» Чан Кайші), поширення на Китай марксистсько-ленінської ідеології й більшовицького псевдосоціалізму, авторитаризм, надання китайцям ядерних технологій, будівництво заводів, передача технологій ВПК, тісна економічна співпраця робили з КНР сателіта СРСР. Проте склалося навпаки.

Сьогодні Пекін, з одного боку, з жалем констатує, що «вчитель» ослаб і впадає в інфантилізм (втрата повноцінного союзника в протистоянні з Заходом), з іншого, впевнено й по-господарськи заходить у Росію як інвестор і старший (розумніший) брат. Військова й зовнішньополітична неміч росіян, продемонстрована в ході «СВО» в Україні, змушує китайських комуністів потрохи захищати партнера, що відбився від марксистських ідеалів, а заодно й заходить на його господарство, аби те не пропало і/або не потрапило до чужих рук.

На пропозицію уряду КНР, РФ ще 2014 року прийняло закон про територію випереджувального розвитку («ТОР»): десятки мільйонів гектарів Сибіру й Далекого Сходу на 50-70 років перейшли у фактичне розпорядження КНР. Там запроваджено окреме адміністрування, діють винятки з законів РФ. КНР навіть стало контролювати Транссибірську залізницю, яка з'єднує східну частину Росії з рештою країни. Тобто, «в разі чого», РФ не матиме залізничного суходільного сполучення з Владивостоком, Хабаровським краєм тощо. Іншого сполучення, здатного задовольнити оборонні потреби регіону, вона теж не матиме. Проте матиме КНР.

Від 1 червня п. р. КНР, відповідно до угоди з урядом РФ, починає контролювати великий торгівельний порт у Владивостоку – він стає внутрішнім китайським портом. Товари, що йтимуть з однієї частини Китаю до іншої території Росії, проходять митну територію РФ без будь-якого контролю російських митників і навіть прикордонників. Владивосток наповняється китайські гроші, товари й громадяни. Китайський порт стає «градобудуючим підприємством» Владивостока. КНР починає фінансувати росіян у рамках проекту.

Китайці не демократи. Якщо партнер слабший, та ще й дурень, то відносини з ним не можуть розвиватися, як з рівним.

З уваги на власні економічні та, можливо, інші інтереси, Пекін передумав щодо рос.-китайського газогону «Сила Сибіру – 2» (50 млрд куб. метрів рос. газу на рік). Тепер замість нього китайці будуватимуть газопровід Туркменістану.

Геополітичне лідерство. Пекін рішуче витісняє Росію з Середньої Азії. 20.05 в давній китайській столиці Сіань відбулася зустріч лідерів усіх п'яти середньоазійських республік (Казахстан, Узбекистан, Киргизстан, Таджикистан, Туркменістан) з головою КНР Сі Дзіньпіном. Фактично, закладено основи нового регіонального військового, політичного і економічного союзу. Тепер, на відміну від ШОС, БРІКС..., Пекін у перспективних союзах держав обходитиметься без участі Росії.

Торгівля. КНР, всупереч особистому проханню Путіна до Сі Дзіньпіна, відмовився купувати в Росії зерно. Хоча загальні темпи імпорту зерна збільшив на 60%. Китайці купують пшеницю в Австралії (59%), Канаді (18%) і США (9%). У РФ – 0,5% від загального імпорту (всього 30 тисяч тон). Пекін у відносинах з РФ пішов шляхом, яким РФ йшла з Україною, обмежуючи наш експорт: китайський аналог «Роспотребнадзор» знайшов у російській пшениці відхилення від якихось санітарних норм.

Фінанси. Російський рубль, який Москва необачно зав'язала на юань, лише за півроку впав з 30 млрд в доларовому еквіваленті до 13.

Тобто, російські рублі, переведені в юань, за перші кілька місяців року втратили 17 млрд доларів.

Для «збочення» не вистачало лише особистого приниження. Проте й воно відбулося. 23 травня в КНР прибула представницька делегація російського уряду: прем'єр-міністр, усі віцепрем'єр-міністри, міністри та керівники найбільших держкорпорацій. Плани Кремля на якийсь розвиток вигідних для РФ відносин дорівнювали рівню й кількості делегації. Проте рос. делегація в КНР була показово принижена й навіть «опущена». З ними майже ніхто не зустрівся, офіційні китайські ЗМІ не висвітлювали цей «грандіозний» візит росіян, а Сі Дзіньпін прихав потиснути Мішустіну руку лише на прощання.

Крім боязні міжнародних санкцій, китайські товариші «аж присіли» від обурення, коли довідалися, що одночасно з урядовою делегацією в КНР до В'єтнаму полетів заступник Путіна в РБ РФ Д. Медведев (який, до того ж, встиг наговорити там щось дуже неприємне для китайського вуха). Можливо, екс-президент, заграючи з в'єтнамцями, пригадав, як тоді китайці, тікаючи від в'єтнамців, теж тягнули за собою в КНР унітази й собачі будки.

У МЗС РФ беруться вчити українців давньої історії, проте не знали, що 1979 року КНР напала на В'єтнам і зазнала в цій війні ганебної поразки.

Далі Пекін ні про що з Москвою не домовлятиметься й не враховуватиме російських інтересів, приймаючи геополітичні чи економічні рішення. Китайці будуть «окучувати» Росію частинами й сферами. Китайська розвідка вербуватиме (за долари) російських політиків, чиновників, силовиків та ін. Тобто, створюватиме позиції впливу в російських урядових і військових структурах, посилюватиме контроль за російською державою. Звісно, в цьому контексті Китаю вигідно, аби Україна залишалася «частиною Росії». Пекін більше боїться розпаду РФ внаслідок поразки в Україні, бо теперішню територію Росії легше контролювати через одне місце – Москву, ніж потім довго створювати позиції впливу в можливих нових державах на території РФ. Отже, китайцям потрібна одна цілісна Росія. І це одна з причин, чому їхня дипломатія так переживає, аби РФ не зазнала поразки (краху) в Україні.

Василь ЛАПТІЙЧУК